

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۴۲۲

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۴۳۳، «کظم» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «کظم» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «کظم» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۴۳۳
ریشه	کظم
تعداد تکرار	۶
تعداد مشتقات	۴
تعداد ریشه مرتبط	۴۶

فهرست مشتقات

۱. الْكَاطِمِينَ (۱) ۲. كَاظِمِينَ (۱) ۳. كَظِيمٌ (۳) ۴. مَكْظُومٌ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. احد (۲)	۱۰. حِب (۱)	۲۰. سود (۲)	۲۹. عفو (۱)	۳۸. ندی (۱)
۲. ازف (۱)	۱۱. حزن (۱)	۲۱. شفع (۱)	۳۰. عین (۱)	۳۹. نذر (۱)
۳. اسف (۱)	۱۲. حسن (۱)	۲۲. صبر (۱)	۳۱. غیظ (۱)	۴۰. نفق (۱)
۴. الله (۱)	۱۳. حکم (۱)	۲۳. صحب (۱)	۳۲. قلب (۱)	۴۱. وجه (۲)
۵. اله (۱)	۱۴. همم (۱)	۲۴. ضرب (۱)	۳۳. قول (۱)	۴۲. وحد (۲)
۶. انث (۱)	۱۵. حنجر (۱)	۲۵. ضرر (۱)	۳۴. کون (۱)	۴۳. وله (۱)
۷. انس (۱)	۱۶. حوت (۱)	۲۶. طوع (۱)	۳۵. لدی (۱)	۴۴. ولی (۱)
۸. بشر (۲)	۱۷. ربب (۱)	۲۷. ظلل (۲)	۳۶. مثل (۱)	۴۵. یوسف (۱)
۹. بیض (۱)	۱۸. رحم (۱)	۲۸. ظلم (۱)	۳۷. ندو (۱)	۴۶. یوم (۱)
	۱۹. سرر (۱)			

فهرست آیات

۱. { آل عمران - ۱۳ } الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
۲. { يوسف - ۸۴ } وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْقَا عَلَى يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ
۳. { النحل - ۵۸ } وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ
۴. { غافر - ۱۸ } وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ
۵. { الزخرف - ۱۷ } وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ
۶. { القلم - ۴۸ } فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ